

Hyvä vesilintulaskija!

Kiitos kun olet mukana tärkeässä vesilintukantojen valtakunnallisessa seurannassa.

Luonnonvarakeskus (Luke) ja Luonnontieteellinen keskusmuseo (Luomus) koordinoivat valtakunnallisia vesilintulaskentoja yhteistyössä BirdLife Suomen ja Suomen riistakeskuksen kanssa. Laskennat ovat jälleen alkamassa, ja toivomme tälläkin kertaa aktiivista osallistumista. Voit osallistua seurantaan, vaikka et viime vuosina olisi lintuja laskenut. Vesilintulaskentojen määrä on ollut huolestuttavassa laskussa huippuvuoden 2020 jälkeen, joten laskennat sekä vanhoilla että uusilla perustettavilla paikoilla ovat erittäin tervetulleita.

Edellisen kauden laskentojen tulokset on koottu Luken julkaisemaan [raporttiin](#) (Piha ym. 2025). Viime vuoden laskentatulosten perusteella monella lajilla poikastuotto oli edellistä vuotta parempaa, mutta vesilintukantojen pitkäaikainen taantuma ei käänny yhdellä paremmalla pesintäkaudella. Lintuvesillä on huutava tarve suojele- ja kunnostustoimille.

Aiempien vuosien tuloksia pääsee tarkastelemaan interaktiivisesti Luonnonvaratieto- palvelussa <https://luonnonvaratieto.luke.fi/numerotieto/raportit?panel=vesilintuseurannat&lang=fi> valitsemalla vasemman reunan valikosta laskennan ja alueen.

Sopiva laskennan ajankohta

Vaikka kuluneena talvena lunta tulikin koko Suomen alueelle, talvi on ollut varsin vähäluminen. Muuttolintuja alkoi ilmestyä Suomeen myös tänä vuonna jo hyvissä ajoin. Säiden vielä lämmitessä kevät edistyy nopeasti.

Perinteisesti olemme suositelleet ensimmäisen parilaskennan tehtävän **noin viikko jäiden lähdön jälkeen ja toisen kierroksen pari viikkoa myöhemmin**. Tänä vuonna tämä ohje voi kuitenkin olla vielä liian aikainen, sillä jäät näyttäisivät lähtevän etenkin eteläosissa maata hyvissä ajoin.

Tänä vuonna suosittelemme noudattamaan näitä aikaistettuja laskenta-ajankohtia, mikäli jäät ovat lähteneet jo aiemmin eli:

Etelä- ja Lounais-Suomen rannikkoalue: 1. laskenta 20.–26.4. ja 2. laskenta 4.–10.5.

Etelä- ja Keski-Suomen sisämaa-alue: 1. laskenta 27.4.–3.5. ja 2. laskenta 11.–17.5.

Pohjois-Suomi: 1. laskenta 20.–29.5. ja 2. laskenta 5.–12.6.

Eteläisen Suomen rehevillä järvillä kannattaa kiinnittää erityistä huomiota läpimuuttajien esiintymiseen. Ensimmäistä laskentaa voi tarpeen mukaan viivästyttää, jotta läpimuuttajia ei tulisi laskeneeksi mukaan paikalliseen pesivään kantaan.

Laskentaohjeet

Seikkaperäisiä ohjeita laskentaan löydät sekä Luomuksen että Luken sivuilta:

- <https://tietopankki.luomus.fi/linnustonseurannat/lintulaskennat-ja-seurannat/vesilintulaskenta/>
- <https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratieto/tiedetta-ja-tietoa/vesilinnut/vesilintuseurannan-laskentaohjeet>

Videomateriaalia vesilintulaskennoista:

- Luomuksen ja BirdLifen webinaari 20.3.2025: <https://youtu.be/f9yPsZhf-sU>
- Luken webinaari 20.3.2024: <https://www.youtube.com/watch?v=AAkNO55shdU>

Mikäli olet kiinnostunut liittymään vesilintulaskijoiden WhatsApp-ryhmään, ota yhteyttä Luomuksen linnustonseurantaan (linnustonseuranta@helsinki.fi).

Taulukko 1. Vesilintulajien valtakunnalliset muutokset (%) eri ajanjaksoina Piha ym. (2025) raportista. Tilastolliset merkitsevät muutokset on lihavoitu, ja niistä merkitsevät positiiviset muutokset kuvataan sinisellä ja negatiiviset muutokset oranssilla värillä. Ensimmäinen muutossarake kuvaa koko vesilintulaskentojen historiaa 1986-2025, toinen sarake uhanalaisuuden määrittelyssä käytettävää kolmen sukupolven mittaista aikaa, joka on lajista riippuen 20-30 vuotta, sekä viimeinen sarake viimeistä kymmentä vuotta eli nykypäivän tilannetta.

Laji	Muutos-% 1986–2025	Muutos-% kolme sukupolvea	Muutos-% 10 vuotta
Sinisorsa	+15	-11	-21
Tavi	-26	-25	-14
Haapana	-61	-44	-21
Jouhisorsa	-75	-57	+11
Lapasorsa	-69	-71	-31
Tukkasotka	-78	-66	+7
Punasotka	-97	-91	-60
Telkkä	-13	-20	+2
Isokoskelo	-45	-8	-8
Tukkakoskelo	-51	-38	-9
Laulujoutsen	+294	+91	+5
Kuikka	0	+9	+9
Silkkuiikku	-54	-30	-3
Härkälintu	-38	-50	-14
Mustakurkku-uikku	-80	-52	+6
Nokikana	-74	-65	-6

Laskentatiedot ilmoitetaan verkkosovelluksella – laji.fi

Pyydämme kaikkia laskijoita ilmoittamaan kevään laskentatiedot **heti laskentojen jälkeen ensisijaisesti Laji.fi-sivuston kautta**, viimeistään kesäkuun loppuun mennessä. Kirjeen lopussa on

kymmenen kohdan pikaohje, kuinka havainnot tallennetaan järjestelmään, mutta ensimmäisellä kerralla kannattaa myös lukea yksityiskohtaisemmat ohjeet:

<https://info.laji.fi/etusivu/seuranta-ja-kartoitushankkeet/vesilintulaskenta/>

Voit edelleen toimittaa laskentatiedot myös palauttamalla paperiset lomakkeet Luomukselle postitse tai lähettämällä skannatun lomakkeen sähköpostitse osoitteeseen linnustonseuranta@helsinki.fi.

Huom! Ilmoitathan tulokset, vaikka pisteellä ei lintuja olisi näkynytäkään sillä tämäkin on tutkimuksellisesti tärkeä tieto!

Vesilintulaskentapisteiden tietoja päivitetään jatkuvasti ja siksi pyydämmekin, että tarkistat, ovatko yhteystietosi ja laskentakohteen tiedot (koordinaatit, pinta-alat) varmasti oikein Laji.fi-järjestelmässä.

Verkkosivulla <https://rpubs.com/vesilintuseuranta> on karttapalvelu Luomuksen ja Luken perustamista aktiivisista ja seurannasta pudonneista laskentakohteista, josta voit hakea sopivia laskentakohteita. Kartalla näkyvien passiivisten laskentapisteiden palauttaminen seurantaan on toivottavaa.

Lisäksi lajitietokeskuksen verkkosivulla <https://laji.fi/project/MHL.65/form/MHL.65/places> on listaus kohteista, jossa näkyy jokainen laskentakohde erillisellä rivillä. Klikkaamalla kohdetta listassa saat näkyviin kartan, jossa laskentapaikka on merkitty, mikäli tämä on tiedossa. Mikäli laskentapisteesi puuttuu kartalta, toivomme sinun toimittavan kohteesi paikkatiedot kevään laskentatulosten mukana joko paperilomakkeella tai sähköisesti.

Muistutamme myös, että vesilintulaskentojen yhteydessä voi kerätä myös tietoja sammakkoeläimistä, joiden kurnutusta kuuluu usein vesilintukosteikoilta. Mikäli havainnoit myös sammakoita, muista ruksia lomakkeelta ”Sammakkoeläimet” havaituksi.

Kannustamme myös osallistumaan heinäkuussa tehtäviin poikuelaskentoihin. Ohjeet poikuelaskentoihin löytyvät [Tietopankista](#).

Hyvää lintukevättä!

Markus Piha

Heikki Helle / Aleksi Lehikoinen

Tero Toivanen

puh. 029 5322726

puh. 029 412 8857 / 029 412 8851

puh. 010 406 6203

vesilinnut@luke.fi

linnustonseuranta@helsinki.fi

tero.toivanen@birdlife.fi

Laskentatietojen ilmoittaminen Laji.fi-sivustolla

1. Mene osoitteeseen **Laji.fi**. Valitse oikeasta yläkulmasta kohta ”Kirjaudu | Rekisteröidy” ja kirjaudu järjestelmään sisään.
2. Valitse tämän jälkeen Laji.fi etusivulta yläpalkista ”Tallenna havainnot” ja selaa avautuvaa listaa alaspäin, kunnes löydät Linnustonseurannan alta kohdan ”Vesilintulaskenta” (haapanalogolla). Valitse tämä klikkaamalla laskennan kuvaketta.
 - Olet nyt vesilintulaskentojen avaussivulla, jossa on esitelty järjestelmän yleisohjeet ja linkit tarkempiin ohjeisiin.
 - Ohjeet kannattaa lukea läpi ennen kuin siirryt havaintojen tallentamiseen.
3. Valitse vasemmasta sivupalkista joko ”Parilaskenta” tai ”Poikuelaskenta” riippuen siitä kumman tietoja ilmoitat.

- Avautuvalla sivulla voit valita oman laskentakohteesi laskentapaikkojen listasta.
 - Voit suodattaa listan kohteita kirjoittamalla hakusanan (esimerkiksi kohteen kunta, nimi tai kohdenumero) tyhjään avoimeen kenttään, jossa lukee himmeällä ”Rajaa”. Tällöin näkyville jäävät vain hakusanaa vastaavat kohteet.
 - Listan kohteita voi myös järjestää numero- tai aakkosjärjestykseen klikkaamalla sarakkeen otsikkoa.
 - Kun olet valinnut listalta kohteen, pisteen sijainti tulee esille oikealla puolella olevalle kartalle.
 - Aloita laskentatulosten ilmoittaminen klikkaamalla kohtaa ”Ilmoita laskenta tältä kohteelta”.
4. Olet nyt havaintojen ilmoitussivulla. Näet pisteen nimen lomakkeen yläosassa. Aluksi ilmoitetaan laskennan perustiedot ja lopuksi varsinaiset havainnot.
- Ensimmäisenä ilmoitetaan tiedot laskijoista, laskentapäivämäärästä ja laskenta-ajankohdasta sekä haittasivatko sääolosuhteet laskentaa kyseisellä kohteella.
 - Valitse myös ilmoitatko laskentatuloksia kevään ensimmäiseltä vai toiselta laskentakerralta.
 - Lisätietoja ja ohjeita kunkin solun täyttämiseen saat ?-merkistä.
5. Järjestelmässä on oletuksena, että olet ilmoittamassa kaikki havainnot vesilinnuista.
- Mikäli olet ilmoittamassa kaikki havainnot myös joistain toisista lajiryhmistä, voit valita nämä valikosta (esimerkiksi kahlaajat tai lokit).
 - Kirjaa myös käytkö laskennassa venettä, kiikaria tai kaukoputkea.
6. Vasemmassa laidassa olevassa karttatyökalussa on merkittynä laskentapisteen sijainti.
- Mikäli sijainti on väärässä paikassa, voit siirtää pisteen oikeaan paikkaan.
 - Karttatyökalulla voit myös mitata kohteen laskentasektorin pinta-alan tai rantaviivan pituuden. Voit myös kirjoittaa lisätietoja pisteestä tai lisätä kuvan laskentakohteesta.
7. Lomakkeen lopussa voit ilmoittaa laskennan havainnot.
- Parilaskennassa ilmoita yhden lajin havainnot yhdelle riville.
 - Poikuelaskennassa puolestaan kukin poikuehavainto tulee erikseen omalle riville.
 - Katso havaintojen ilmoittamisen esimerkit ?-kohdista ennen kuin alat syöttämään tietoja, jotta merkinnät tulevat oikeassa muodossa.
 - Mikäli olet laskenut myös muita lajeja kuten lokkeja, niin ilmoita nämä lajit tässä kohtaa, **jos olet ilmoittanut laskeneesi kaikki lajit ja yksilöt ko. ryhmästä.**
8. Vesilintuhavaintojen jälkeen voit ilmoittaa tietoja myös muista luontohavainnoista kohdassa ”Laskennan ulkopuoliset havainnot”.
- Tässä voit ilmoittaa tietoja linnuista, joista et ole laskenut kaikkia lajeja tai muista lajiryhmistä kuten nisäkkäistä.
9. Kun olet täyttänyt kaikki lomakkeen kentät paina lopuksi ”**Tallenna havainnot**” -painiketta.
- Järjestelmä käy tämän jälkeen automaattisesti tiedot läpi ja ilmoittaa onko joitakin kohtia syytä tarkistaa. Mikäli näitä esiintyy, tarkista ja korjaa mahdolliset virheet ja paina uudestaan ”Tallenna havainnot” -kohtaa.

Mikäli sinulla on ongelmia järjestelmän käytön kanssa, ota ensisijaisesti yhteyttä osoitteeseen linnustonseuranta@helsinki.fi.